

DEBATS
D'EDUCACIÓ

SEMINARI WEB
**Com dissenyar pràctiques educatives basades en
la neurociència?**

Modera

Joan Badia, catedràtic de llengua i literatura, cofundador i membre de la plataforma [*Practic a Reflexiva pro*](#)

Ponents

David Bueno, Anna Carballo, Enric Jimeno i Marta Portero

Maig 2016

**Pràctiques educatives basades en la neurociència
a l'institut Ramon Berenguer IV
de Sta. Coloma de Gramenet.**

Enrique Jimeno

1. Menys és més.

Al nostre centre, precisament ara, estem immersos en un procés de selecció curosa dels continguts clau perquè estem convençuts que hem d'apostar més per la qualitat que per la quantitat.

3. COMPETÈNCIES BÀSIQUES I ESPECÍFIQUES QUE ES TREBALLEN

En groc s'assenyalen les que hem de reforçar especialment a tota l'ESO, d'acord amb els diagnòstics previs realitzats (resultats de les proves de competències bàsiques, traspàs d'informació del curs anterior, etc.)

NIVELL ESO	Nivell: ²	
	1	0: Mai 1: Poc 2: Sovint 4: Molt
ÀMBIT LINGÜÍSTIC. CATALÀ I CASTELLÀ		
Competències		
L1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls		
L2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i Interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l		
L3. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.		
L4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització		
L5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística		
L6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal		
L7. Obtenir informació, interpretar i valorar textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics. incloent-hi els elements prosòdics i no verbals		

Estem immersos en un procés de selecció curosa dels continguts clau.

Volem alliberar temps de la transmissió de coneixements per afavorir a l'aula noves metodologies que impliquin més l'alumne en la seva adquisició i aplicació i les potenciïn. Intentem programar activitats amb molta riquesa competencial.

2.La lletra amb dopamina entra.

Taller de pintura rupestre

Xerrada-col·loqui sobre la situació dels campaments

Un taller d'estampació

de refugiats saharians

Visita d'estudiants sahrauís i taller de màscares

Identificació d'aus migratòries i nius elaborats pels alumnes destinats al centre i a la Serra de Marina.

3. L'educació inversa: els alumnes fan de professors

4.L'entorn educa.

5.La importància de les arts, del contacte amb la natura i de l'esport.

APRENDIZAJE EN EL INSTITUT RAMON BERENGUER IV ...

BATXILLERAT D'ARTS PLÀSTIQUES

Fes batxillerat gaudint del que més t'agrada

PORTES OBERTES:

Dilluns 24 de març de 2014, de les 18h a les 19.30h al mateix institut
Dimecres 1 d'abril de 2014, de 10.15h al mateix institut

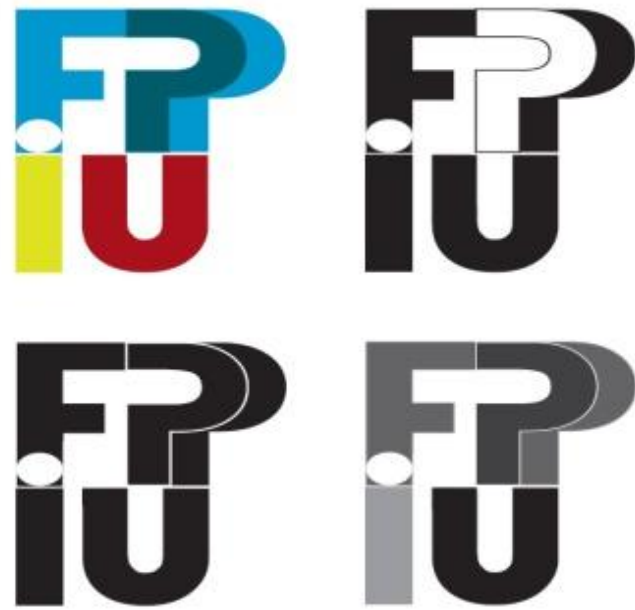
EL MÓN A LES TEVES MANS
 Taller: "exposició: 'Tutò i artístic'", dirigida i realitzada a les instal·lacions per presentar la nostra oferta al l'alumnat interessat (inscripció des dels diferents centres educatius de la ciutat o enviant un email a info@baa.cat)

PREINSCRIPCIÓ CURS 2014/2015
Dimecres 2 d'abril de 2014, de les 18h a les 19.30h al mateix institut
 Horari de secretaria de diferents dies i hores de 9h a 14h, de 15h a 17.30h, del 1 al 21 de març del 2014.

INSTITUT RAMON BERENGUER IV
 Avinyó de Ramon Berenguer, 157
 08122 Sant Cugat del Valles de Guardià
 9352 8200, 9351 8141 (802) Mòbil: 935094911-LS
 www.ba.cat, www.ba.com
 http://baa.cat

Dijous 3 d'abril de 2014, de les 18h a les 19h
 Càrpa sobre el Batxillerat d'Arts Plàstiques
 Fes el Centre Cultural de l'Eixample del Centre Comercial Màgic, C/ Anselmo Fradera s/n, Badalona
 Per a més informació: info@baa.cat o trucant al 93 52 82 077

A L'ADREÇA <http://www.gencat.cat/preinscripcio> TROBAREU TOTA LA INFORMACIÓ SOBRE EL PROCÉS DE PREINSCRIPCIÓ.

6. Els reptes mobilitzadors.

Projecte Sàhara, de Santa Coloma a Dajla

FITXA AUDIOVISUAL EXPERIÈNCIES

a a e m ? Embedir Comparteix

The map shows the geographical context of the project, highlighting the route from Santa Coloma de Gramenet in Spain to Dajla in Morocco. The map labels 'ESPANYA' and 'MARROC' with an arrow indicating the path. A small illustration of a camel is also present.

02:14 | 21:56

Idioma: Català

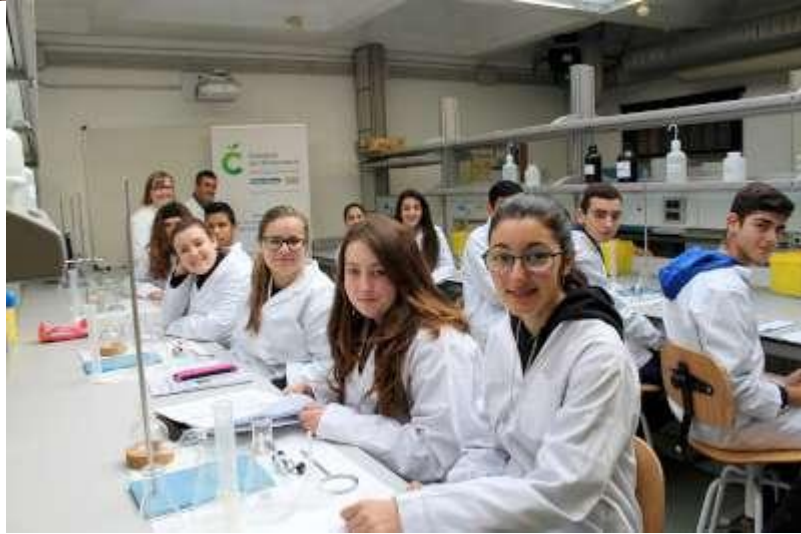
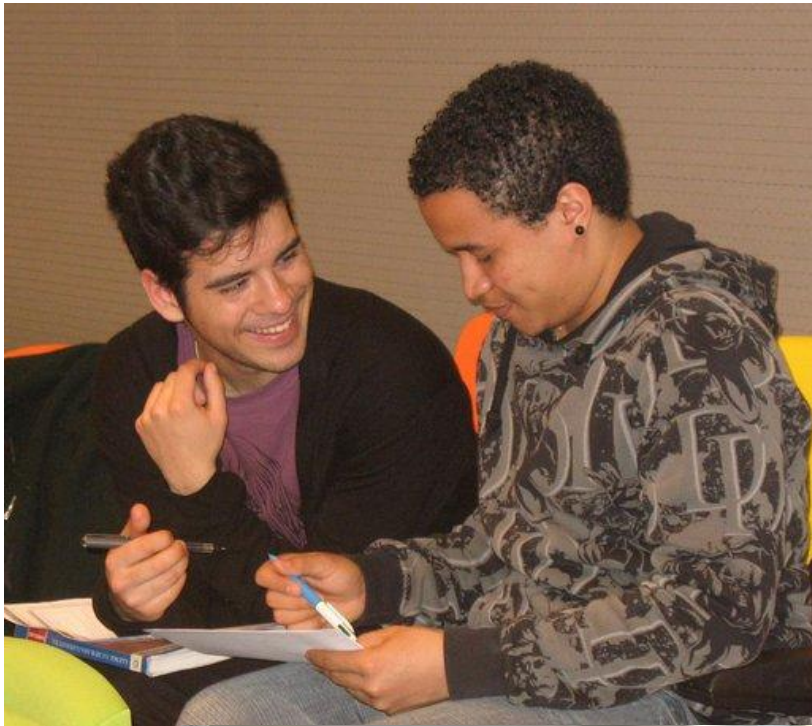
Projecte Sàhara, de Santa Coloma a Dajla

L'IES Ramon Berenguer IV de Santa Coloma de Gramenet és un centre educatiu que fa prop de 15 anys que treballa activament els valors de la solidaritat i la cooperació, així com la sensibilització cap a altres cultures i el medi ambient.

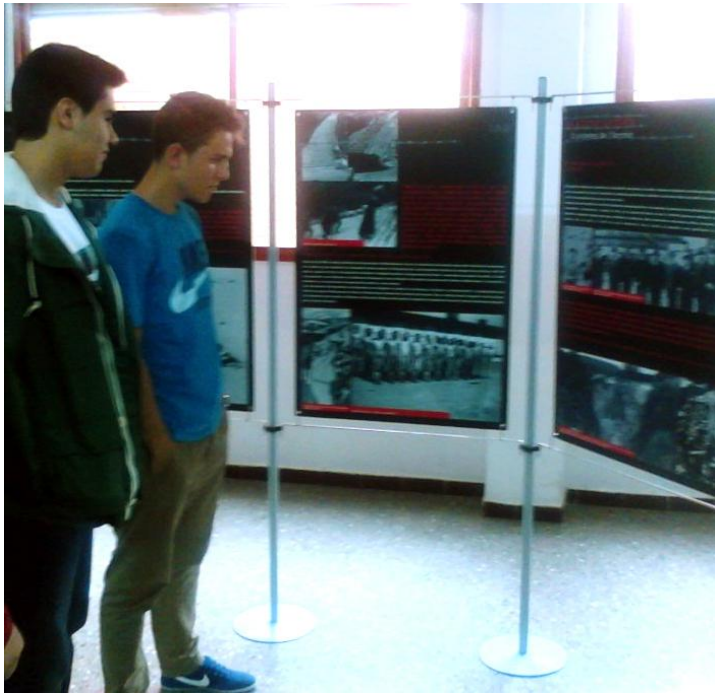

7. Alfabetització neuroeducativa.

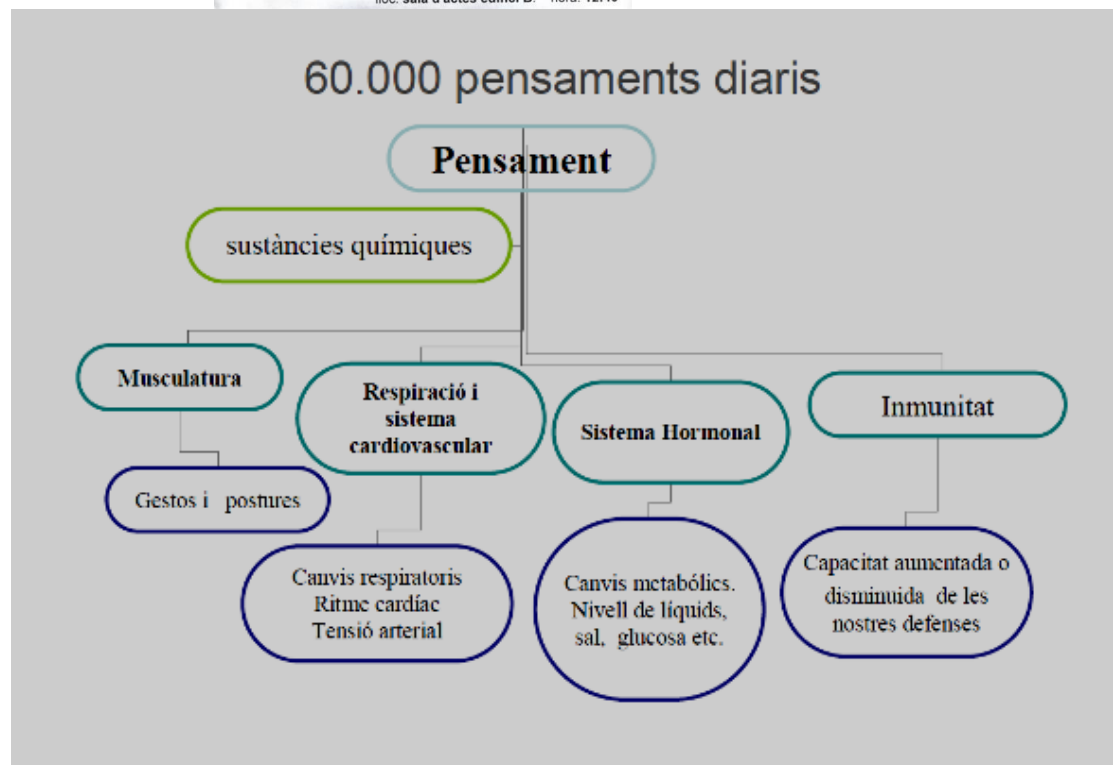
**Neurodidáctica:
Idees, paraules, emoció i acció**
Conferència a càrrec de la sra. ANNA FORÉS

La sra. ANNA FORÉS, es professora de Pedagogia de la Universitat de Barcelona i autora de l'obra "Descobrir la neurodidáctica: aprender desde, en y para la vida", conjuntament amb la neuròloga Marta Ligióiz, 2009.

dia: 3 de Novembre del 2011
lloc: sala d'actes edifici B. hora: 12:40

**Neurodidáctica:
Idees, paraules, emoció i acció**

Institut Ramon Berenguer IV
3 de novembre 2011
Anna Forés
annafores@ub.edu

ARQUITECTES DEL NOSTRE CERVELL

CONFERÈNCIA de la Sra. ANNA FORÉS, professora de pedagogia de la Universitat Autònoma de Barcelona i autora de l'obra *Descubrir la neurodidáctica: aprender desde, en y para la vida*, conjuntament amb la neuròloga Marta Ligióiz, 2009.

A les 11.40h del dimarts, 26 d'octubre de 2010.

Sala d'actes de l'Institut Ramon Berenguer IV de Sta. Coloma de Gramenet.
Av. Ramon Berenguer, 157, 08924 Santa Coloma de Gramenet. Tel. 933926227

Pensem que també cal fer èxplicit el que ens ensenyen les neurociències a l'alumnat i per això programen xerrades a col·loquis d'experts amb l'alumnat on s'arriben com les següents estretes d'una trobada dels alumnes de 1r de Batxillerat amb l'Anna Forés.

En destaquem algunes de les conclusions sobre l'aprenentatge d'aquesta xerrada-col·loqui amb l'Anna:

1. Per dominar una matèria, cal dedicar-li hores. Així de senzill. Els investigadors han demostrat que per assolir el nivell d'expert en qualsevol àmbit es necessiten unes 10.000 hores.
2. El que pensem sobre nosaltres mateixos, sobre allò que estudiem o sobre les nostres possibilitats d'èxit condiona moltíssim els resultats finals perquè des del primer moment predisposa la nostra fisiologia i la nostra psique a treballar de manera positiva o de manera negativa.
3. Cal utilitzar la imaginació com a aliada per preveure els escenaris i les situacions futures. Això ens ajudarà a sentir-nos competents quan arribi el moment.
4. Per avançar en el nostre procés d'aprenentatge, cal activar la nostra curiositat, fer-se preguntes, posar en qüestió les nostres certeses, sortir de la nostra zona de confort. Aquesta és la via per trobar primer la motivació i, després, la passió per aprendre. L'esperit de recerca constant porta a la fruïció i al gaudi d'aprendre.
5. Per aprendre, cal concentrar la nostra ment i això s'aconsegueix si el cervell (l'escorça prefrontal) és capaç de connectar determinats circuits cerebrals i d'inhibir d'altres irrellevants i que ens distreuen. Per tant, l'aprenentatge comporta un esforç continu i perseverant d'atenció i d'autocontrol, que es recolza en la motivació i en la curiositat per conèixer coses noves i en la nostra actitud positiva vers l'aprenentatge. En el moment d'estudiar, tot el que ens distregui i ens interrompi compromet seriosament el nostre procés d'aprenentatge.

6. L'exercici físic regular millora notablement el nostre rendiment.
7. És fonamental dormir adequadament per poder treure profit de la nostres capacitats.
8. Hem de comprovar si les nostres estratègies d'aprenentatge són massa pobres i reiteratives, si són les adequades per a cada matèria. El millor aprenentatge és el que es realitza quan utilitzem molts canals sensorials a la vegada (per exemple, quan a més d'escoltar, prenem apunts, fem esquemes, fem exercicis, interactuem amb el professor i els companys, utilitzem fonts diversificades d'informació).
9. Els somnis i les metes positives estimulen els centres cerebrals que ens obren a noves possibilitats de millora i de superació.
10. I, per damunt de tot, cal donar sentit vital al nostre aprenentatge enriquint el món que ens envolta amb el millor de nosaltres mateixos.

REACCIONES PRIMARIAS	CORTEZA: EVOLUCIONANDO
Manada. Tendencia a luchar contra lo diferente, (ciudades, pueblos, culturas, razas, profesiones, barrios, religiones, ideas...).	Evitar Generalizaciones en el lenguaje. Reflexionar y saber que todas las personas no son iguales. No caer en los tópicos simplistas. Generan grandes diferencias y disputas. Análisis e información.
Territorio. Tendencia a marcarlo en todo lo que hacemos y a defenderlo, <u>umita</u> los estímulos y la flexibilidad.	Valorar los cambios y experimentar nuevas perspectivas. Desarrollar la confianza y habilidades personales.
Territorio y manada unidos forma un caldo de cultivo hacia las discrepancias y las <u>guerras</u> .	Flexibilizarnos y valorar las diferencias, del tipo que sean.
Evitación ante situaciones en las que en otra ocasión tuvimos dificultades. Incluyendo el contexto, lo que se relaciona.	Aprender de todas las vivencias y mejorar capacidades de respuesta más constructivas, que nos propicien nuevas y mejores experiencias día a día. Auto análisis y auto crítica saludable.
Contagio emocional, activación de áreas cerebrales comunes de cara a la defensa o ataque. Ataque reflejo y automático.	Dar tiempo a mi corteza para que pueda coger las riendas con sus habilidades. Evitando el «disparo» de amígdalas cerebrales y su consecuente «secuestro emocional».
	Comprender lo que ocurre en su cerebro. Saber que me faltan datos. Auto observarme, «zum», disociarme... No «entrar al trapo», normalmente no tiene que ver con nada personal, son malestares personales que «detonan» en un momento dado. Recordar que a menudo criticamos y hablamos de nosotros, no de quienes Colocar prioridades en mi vida. Respiración, posturas, gestos. Pantalla transparente... Escuchar, no siempre intervenir enseguida.
Agresividad, impulsividad. Descargando tensiones muy a menudo con quienes nada tienen que ver. Lucha de poder. Intento de dominación.	Descargar tensiones de forma saludable, darme tiempo para que mi corteza pueda coger las riendas. Evitar enfrentamientos cuando no estamos en condiciones. Tenemos todas las papeletas para la guerra. Acostumbrarme a expresarme constructivamente, no callar e ir guardando tensiones que explotarán después en cualquier momento. Desarrollo de Inteligencia Emocional y Habilidades. Equilibrio entre mecanismos defensivos primarios y corticales.
A nivel primario no soportamos críticas ni ideas contrarias, las vemos como un peligro, todo lo entendemos y se reduce a ataque y defensas.	Desde la corteza aprendo a valorar lo que la experiencia <u>me</u> puede enseñar. ¿ Tiene derecho la otra persona a opinar diferente? Escucho para ver su mundo, aunque sea diferente al mío. Tomo las riendas de mis emociones y no voy culpabilizando a los demás de cómo me siento. Aprendo paso a paso 3 manejarme internamente. Me pongo en la piel de la otra persona. Soy capaz de salir de mis esquemas propios para acercarme a una mayor comprensión y capacidad.
Danza de lucha de poder. Conflicto, Competitividad.	Comunicación, acercamiento, <u>Asertividad.</u> Cooperación.
Aprendizaje estratégico Prima la defensa y la «comodidad», se prefiere lo conocido, evitando los retos y complejidades. Se ven peligros en ellos.	Aprendizaje profundo. Prima la estimulación y la evolución continuada. Se descubren nuevas emociones más plenas y reconfortantes. Desarrollo de la Autoestima, respeto y reconciliación con el cuerpo. Brindis por la diversidad humana. Consciencia de valoración y de ser un «regalo» para el mundo. Pertenencia y responsabilidad. Lo que quiero en la vida: «Mi estrella Polar», me indica el camino por donde han de ir mis pensamientos y acciones. . para reconstruir mi cerebro y con ello mi experiencia vital.

Una eina que ens resulta molt útil per treballar amb l'alumnat és aquesta taula que procedeix del llibre de l'Anna Forés